

Jiří Pehe: Někteří politici mají více kufříků než soudnosti

Svěží vítr do české politiky přinese až nová mladá generace

Předseda sociální demokracie Miloš Zeman v pondělí oznámil, že vlastní záznam z tajné porady u tehdejšího ministra vnitra Jana Rumla, z něhož vyplývá, že tajná služba byla připravena inspirovat akci proti ČSSD vycházející ze zahraničí. Obvinil tedy Jana Rumla z vyvolání bamberské aféry. Účast na jiném politickém spiknutí, jehož cílem mělo být sesazení premiéra Václava Klause, pak měl mít i Hrad a osobně i prezident Václav Havel. O vzniklé situaci hovořily ZN s ředitelem Politického odboru Kanceláře prezidenta republiky Jiřím PEHEM.

■ Jaký máte názor na tuto novou kauzu?

»Domnívám se, že je to jenom pokračování takové trochu patologické série teorií o spiknutí a skandálů, které se vynořují jeden za druhým. Je to, alespoň pro mne, spíše určitý symptom nemocného stavu společnosti než nějakých konkrétních věcí. Toto poslední odhalení je naprosto vykonstruované a nesmyslné a přímo vybízí k tomu, aby člověk řekl, že někteří politici mají více kufříků než politické soudnosti. Zajímavější pro mne jako politologa je to, jakým způsobem na to budou reagovat politici a jak to vezme veřejnost. To totiž vypovídá zásadním způsobem o stavu společnosti.«

■ V anonymně rozšiřovaných materiálech se hovoří o účasti Hradu i samotného prezidenta Václava Havla...

»Teorie širšího spiknutí Hradu a prohraných sil se různým způsobem vynořuje už delší dobu. Tedy jestliže někdo vyrobil teorii takového druhu spiknutí, pak tam samozřejmě zařadil i prezidenta už jen proto, že to odpovídá duchu paranoidních představ.«

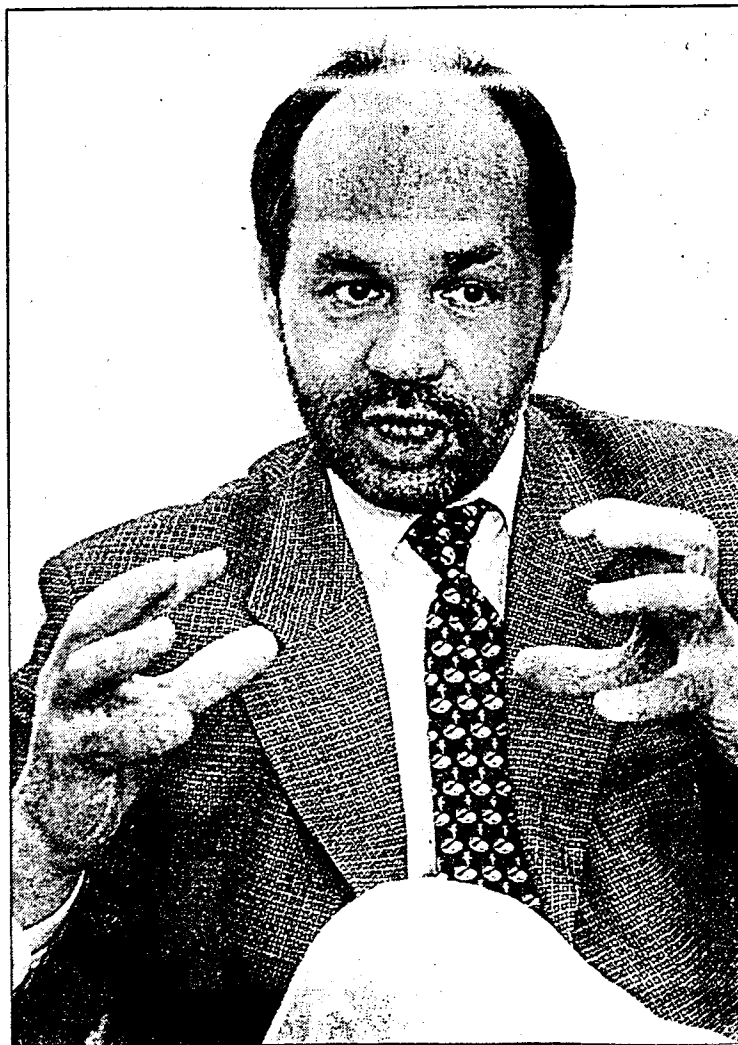
■ Jak se jako politolog díváte na nevráživost Miloše Zemana vůči Janu Rumlovi?

»Ta nevráživost je vzájemná. Oba se navzájem neustále podezírají z toho, že jeden druhému ukládá o politický život. Je to opět výraz nemoci české politiky, kdy se politika neustále zužuje na tento typ osobních výpadů, podezření, že jeden proti druhému připravuje jakési spiknutí, že se objevují různé kufříky, či právě ono obvinění, že Ruml jako ministr vnitra zorganizoval bamberskou aféru. Tyto ničím nepodložené teorie za-

berou mnoho času a politik pak nemá čas zabývat se skutečně potřebnými tématy a diskusí o nich.«

■ Nezdá se vám, že by měl po tomto vystoupení Miloš Zeman odstoupit?

»Neodvážil bych se doporučovat kterékoliv politické straně nebo politikovi, co má dělat. Myslím si, že to musí rozhodnout voliči. Nejvíce na škodu může být taková aféra samotným politikům, neboť veřejnosti vadí, když se nechá politik zatáhnout do něčeho, co nemá s výkonem demokratické politiky nic společného.«

NEODVÁŽIL BYCH SE doporučovat kterékoliv politické straně nebo politikovi, co má dělat. Myslím si, že to musí rozhodnout voliči, řekl politolog Jiří Pehe.
Foto ZN LEOŠ CHODURA

■ Jak se díváte na současnou politickou scénu?

»Je tak trochu nejistá, což je výsledkem hroutičho se transformačního politického establishmentu a faktu, že to nové se ještě nenarodilo. A tak jsme v jakémsi vakuu, kdy dochází k integraci některých stran, vzniku některých nových subjektů, u nichž je otázkou, zda jsou trvalé, či jen dočasné. To vede k pocitu, že se hroutí vše, což samozřejmě není pravda. Demokratické podloží je již dost solidní a tuto krizi udrží. Jistě se brzy něco nového vynoří, nějaké nové seskupení politických stran. Postupem času se pak dostane k moci nová politická generace, protože, jak se zdá, většina politiků z této generace hroutičho se transformačního establishmentu je pro slušnou politiku ztracena. Není prostě v jejich silách, ani intelektuálně, ani lidsky, aby dělali politiku jako diskusí o věcných tématech, ale neustále je to politika redukováná na bezduché osobní spory.«

■ Podíváte-li se do křišťálové koule, jakou vidíte budoucnost?

»Pokud máte na mysli krátkodobý výhled, pak to vypadá tak, že opravdu nedojde k politickému rozuzlení. Volby mohou skončit patovou situací. A pak lze očekávat, že nastane dost silný tlak na změnu pravidel volebního systému, povede to k zamýšlení nad nedostatky v Ústavě.

Z hlediska dlouhodobého si pak myslím, že česká politika bude směřovat k méně ideologicky zaměřenému modelu, takovému, který známe ze Západu. Konečně již nyní můžeme vidět očistné účinky krize, že postoje jsou mnohem méně ideologické a politici se více věnují určitým tématům. To se projevuje i v tom, že cílem již není pouze rychlost reformy za každou cenu, ale důraz na právní stát a transparentnost, což je součástí volebních programů téměř všech politických stran.« ŠÁRKA HELMICOVÁ